

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ. 101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 213 15 20 829
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 7017/4/27434-Ζ'

Σελίδες απάντησης: 4
Σελίδες συνημμένων: 29
Σύνολο σελίδων: 33

Αθήνα, 24 Απριλίου 2025

ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ - Α.Κ.Ε.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην από 08-04-2025 με αριθμό 4565/ 904 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων των Βουλευτών κ.κ. Ε. ΑΚΡΙΤΑ, Κ. ΒΕΤΤΑ, Ρ. ΔΟΥΡΟΥ, Κ. ΜΠΑΡΚΑ, Α. ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ, Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ, Π. ΤΣΑΠΑΝΙΔΟΥ και Γ. ΨΥΧΟΓΙΟΥ.

Σε απάντηση του ανωτέρω μέσου κοινοβουλευτικού ελέγχου, σε ό,τι μας αφορά και πλέον των διαλαμβανόμενων στα υπ' αριθ. 7017/4/27214-η' από 14-02-2025, 7017/4/26895-ε' από 14-08-2024 και 7017/4/26773-γ' από 19-04-2024 έγγραφά μας, επί των με αριθμούς 2352/ 19-12-2024, 5437/ 27-06-2024 και 3832/ 19-03-2024 Ερωτήσεων τινών εκ των ερωτώντων, από κοινού, Βουλευτών, σας γνωρίζουμε ότι η Ελληνική Αστυνομία αποτελεί ένοπλο Σώμα Ασφαλείας, το δε ένστολο προσωπικό αυτής έχει ιδιαίτερη ιεραρχία -αντίστοιχη της στρατιωτικής- και ειδικούς κανόνες πειθαρχίας [άρθρα 3 και 6 του ν. 5187/2025 (Φ.Ε.Κ. Α' - 48), ως ισχύει].

Υπενθυμίζεται δε ότι πάγια και αδιαπραγμάτευτη θέση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αναφορικά με τον τρόπο τέλεσης των καθηκόντων του ένστολου προσωπικού, αποτελεί η απόλυτη και απαρένγκλιτη τήρηση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, από την οποία και εκπορεύονται οι ενέργειες των κρατικών οργάνων. Τα δε ζητήματα της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών και της συμπεριφοράς των αστυνομικών προς τους πολίτες είναι, χωρίς περιθώριο αμφισβήτησης, πρωταρχικής σημασίας για το Υπουργείο μας και το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, το οποίο, με σχετικές διαταγές του προς τις περιφερειακές αστυνομικές Υπηρεσίες, έχει αναδείξει, στο ανθρώπινο δυναμικό του, την αναγκαιότητα για τον απόλυτο σεβασμό της προσωπικότητας των πολιτών, των ατομικών τους δικαιωμάτων και ελευθεριών, αλλά και της ίσης μεταχείρισης, χωρίς φυλετικές, εθνοτικές ή άλλες διακρίσεις, σύμφωνα με το εσωτερικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο. Επιπρόσθετα, βασικές αρχές της αστυνομικής διοικητικής δράσης -η υποχρέωση τήρησης των οποίων έχει, ομοίως, αναδειχθεί- αποτελούν οι αρχές της αναγκαιότητας, της προσφορότητας, της αναλογικότητας, καθώς και της υπεροχής του δημοσίου και κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίες, ταυτόχρονα, είναι και ακρογωνιαίοι λίθοι του δικαϊκού μας συστήματος. Η παράβαση των εν λόγω αρχών, ανάλογα με τα πραγματικά περιστατικά της κάθε υπόθεσης, δύναται να στοιχειοθετήσει τόσο ποινικά όσο και πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία εξετάζονται με ιδιαίτερη αυστηρότητα και προσοχή.

Στις προτεραιότητές μας εντάσσεται -μεταξύ άλλων- ο έλεγχος κάθε παράνομης, αντικανονικής ή απρεπούς συμπεριφοράς αστυνομικών, τόσο κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων όσο κι εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας, ο οποίος επιτυγχάνεται με την ανελλιπή παρακολούθηση όλων των -ανά την επικράτεια- περιστατικών, αλλά και καταγγελιών ή πληροφοριών, εκδίδοντας σε συντρέχουσα περίπτωση ανάλογες διαταγές. Εξάλλου, η προάσπιση του κύρους των Θεσμών, όπως η Ελληνική Αστυνομία, υπαγορεύει, πρωτίστως, την εσωτερική διερεύνηση κάθε υπόνοιας παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους του προσωπικού της, υπό την εγγύηση των διατάξεων του π.δ/τος 120/2008 (Φ.Ε.Κ. Α' - 182)], ως αυτό τροποποιήθηκε με το π.δ. 61/2024 (Φ.Ε.Κ. Α' - 174), με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ολική αναμόρφωσή του, με κύριους άξονες την απομάκρυνση από την ενεργό υπηρεσία των ένστολων που έχουν διαπράξει σοβαρά ποινικά και πειθαρχικά παραπτώματα και την ταχύτερη απονομή της πειθαρχικής δικαιοσύνης.

Ενταύθα, αξίζει να επισημανθεί και η συμβολή της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη», η οποία -με τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 1) του ν. 3938/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' - 61), ως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4443/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' - 232) και το άρθρο 188 του ν. 4662/2020 (Φ.Ε.Κ. Α' - 27) και ισχύει- ορίστηκε ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, με αρμοδιότητα τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση, τη διερεύνηση ή την περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες Υπηρεσίες, καταγγελιών για πράξεις, ενέργειες ή παραλείψεις, αναφορικά με τέσσερις συγκεκριμένες κατηγορίες παραβατικών συμπεριφορών, μεταξύ άλλων και του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή κατά κατάχρηση της ιδιότητάς του.

Επιπλέον, ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται επί υποθέσεων για τις οποίες έχουν εκδοθεί καταδικαστικές αποφάσεις από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) σε βάρος της Ελλάδας, για παράβαση των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), με τις οποίες διαπιστώνονται ελλείψεις στην πειθαρχική διαδικασία ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν κατά τις πειθαρχικές έρευνες ή την εκδίκαση των υποθέσεων. Στις εν λόγω περιπτώσεις, οι αρμόδιες Διευθύνσεις Προσωπικού υποχρεούνται να διαβιβάζουν τις καταδικαστικές αποφάσεις και τους σχετικούς πειθαρχικούς φακέλους στο Συνήγορο του Πολίτη -με επισήμανση των συγκεκριμένων διαστημάτων αναστολής της παραγραφής και της τυχόν επέλευσης παραγραφής-, ο οποίος επανεξετάζει τις υποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως όσα έγιναν δεκτά από το Ε.Δ.Δ.Α. και αποφασίζει για τη δυνατότητα ή μη εκ νέου διερεύνησης αυτών. Παράλληλα, εκδίδονται εγκύκλιοι διαταγές του κ. Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας προς όλες τις αστυνομικές Υπηρεσίες, προκειμένου οι καταδικαστικές αποφάσεις του Ε.Δ.Δ.Α. να τύχουν ευρείας γνωστοποίησης με τον πιο πρόσφορο τρόπο και ειδικότερα, να μελετηθούν από τους Αξιωματικούς και Διοικητές των Υπηρεσιών και να ενημερωθεί, ενυπογράφως, το προσωπικό αυτών, ιδιαίτερα δε οι χειριστές των θεμάτων προσωπικού, ώστε να αποφεύγονται τυχόν προβλήματα κατά την εφαρμογή τους.

Συνεπώς, κάθε καταγγελία που αφορά σε σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διερευνάται, κατά προτεραιότητα και ενδελεχώς, από το Αρχηγείο ή από αρμόδια υφιστάμενη Υπηρεσία αυτού, ενώ ο κολασμός των παραβατικών συμπεριφορών γίνεται με τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα και αυστηρότητα.

Κατόπιν αυτών και υπό το πρίσμα του Μηχανισμού Καταγγελιών (Complaints Mechanism), που λειτουργεί στο πλαίσιο διεξαγωγής των Κοινών Επιχειρήσεων του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) στην Ελλάδα, προς διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα, αναφέρεται ότι, κατά τα έτη 2019 - 2024, στο Σημείο Επαφής του εν λόγω Οργανισμού που λειτουργεί στην Ελληνική Αστυνομία (Διεύθυνση Προστασίας Συνόρων του Αρχηγείου), σύμφωνα με το τηρούμενο αρχείο, περιήλθαν, συνολικά, -15- συναφείς καταγγελίες, οι οποίες προωθήθηκαν αρμοδίως προς διοικητική διερεύνηση, ενώ έχουν παρασχεθεί και αντίστοιχες απαντήσεις στον Frontex, για την εξέλιξη έκαστης υπόθεσης. Σημειώνεται ότι όλες οι ως άνω καταγγελίες αφορούσαν σε περιπτώσεις φερόμενης παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων (άτυπης επαναπροώθησης) στα χερσαία σύνορα Ελλάδας - Τουρκίας, πλην -6- εξ αυτών που αφορούσαν σε επιχειρήσεις επανεισδοχής στο πλαίσιο υλοποίησης της Κοινής Δήλωσης Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τουρκίας (Βρυξέλλες, 18-03-2016) και -2- που αφορούσαν στη διαδικασία καταγραφής στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης Μόριας Λέσβου.

Επίσης, καθίσταται γνωστό ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Αστυνομικού Προσωπικού του Αρχηγείου, έχουν καταγραφεί -37- υποθέσεις σχετικές με αιτιάσεις σε βάρος αστυνομικών περί άτυπων επαναπροωθήσεων αλλοδαπών από τα ελληνοτουρκικά σύνορα (χερσαία και θαλάσσια) στην Τουρκία, οι οποίες φέρονται να έλαβαν χώρα κατά τα έτη 2019 - 2024. Συγκεκριμένα, έως την 13-04-2025, εκ των ως άνω πειθαρχικών υποθέσεων, είχαν περαιωθεί -20-, οι οποίες πριν από τη λήψη απόφασης απεστάλησαν στο Συνήγορο του Πολίτη, ώστε να αποφανθεί ως προς την πληρότητά τους από τυπικής και ουσιαστικής πλευράς ή την ανάγκη συμπλήρωσής τους και αναμενόταν σχετική απάντηση, -9- εκκρεμούσαν στο στάδιο της διενέργειας, ενώ -8- εκδικάστηκαν και τέθηκαν στο αρχείο, καθότι δεν προέκυψαν πειθαρχικές ευθύνες αστυνομικών.

Ενταύθα, γίνεται μνεία ότι ο αριθμός των περιπτώσεων καταγγελιών περί άτυπων επαναπροωθήσεων που αναφέρονται από τη Διεύθυνση Προστασίας Συνόρων είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο της Διεύθυνσης Αστυνομικού Προσωπικού, διότι οι μεν τελευταίες αφορούν στο σύνολο των καταγγελλόμενων περιστατικών, χωρίς να αποτελεί κριτήριο η αιτία εκκίνησης των σχετικών διοικητικών ερευνών, οι δε πρώτες αφορούν σε καταγγελλόμενα περιστατικά αποκλειστικά μέσω του Εθνικού Σημείου Επαφής του Frontex. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι ορισμένες εκ των εν λόγω καταγγελιών -ανεξαρτήτως του τρόπου υποβολής τους- δύναται να έχουν προσμετρηθεί και από τις δυο προαναφερόμενες Υπηρεσίες.

Κατά τα λοιπά θιγόμενα ζητήματα, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το αρχείο της Διεύθυνσης Αστυνομικού Προσωπικού, οι πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε αιτιάσεις σε βάρος αστυνομικών περί υπέρμετρης αστυνομικής βίας και φέρονται να έλαβαν χώρα κατά τα έτη 2019 - 2024, ανέρχονται σε -621- και εξ αυτών, έως την 13-04-2025, είχαν περαιωθεί -193-, οι οποίες πριν από τη λήψη απόφασης απεστάλησαν στο Συνήγορο του Πολίτη, ώστε να αποφανθεί ως προς την πληρότητά τους από τυπικής και ουσιαστικής πλευράς ή την ανάγκη συμπλήρωσής τους και αναμενόταν σχετική απάντηση, -132- βρίσκονταν στο στάδιο της διενέργειας, -26- εκκρεμούσαν προς εκδίκαση, -12- εκκρεμούσαν σε αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο και -258- είχαν εκδικαστεί (ήτοι, -240- τέθηκαν στο αρχείο, καθόσον δεν προέκυψαν πειθαρχικές ευθύνες αστυνομικών και στις λοιπές -18- επιβλήθηκε κατώτερη πειθαρχική ποινή).

Πέραν αυτών και όσον αφορά στις ποινικές υποθέσεις για άσκηση βίας από στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, γνωρίζεται ότι από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας (Υ.Ε.Υ.Σ.Α.) του Υπουργείου μας, κατά τα έτη 2019 - 2024, σχηματίστηκαν, συνολικά, -50- συναφείς δικογραφίες (στο πλαίσιο των οποίων συνελήφθησαν -35- άτομα), που υποβλήθηκαν στην αρμόδια, κατά περίπτωση, εισαγγελική Αρχή. Επιπρόσθετα, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, η Υ.Ε.Υ.Σ.Α. επιλήφθηκε, προανακριτικά, σε -41- υποθέσεις επαναπροωθήσεων αλλοδαπών στα σύνορα της χώρας, οι οποίες, έως την 17-04-2025, είχαν περαιωθεί και υποβληθεί στην αρμόδια, κατά περίπτωση, εισαγγελική Αρχή, πλην -1- που βρισκόταν σε εξέλιξη και προς τούτο, εκδηλώνονται οι προβλεπόμενες υπηρεσιακές και δικονομικές ενέργειες, μετά την ολοκλήρωση των οποίων, η σχετική δικογραφία θα υποβληθεί, ομοίως, στην οικεία εισαγγελική Αρχή, για τις δικές της, κατά λόγο αρμοδιότητας, περαιτέρω ενέργειες.

Τέλος, υπογραμμίζεται ότι η προανακριτική και ανακριτική διοικητική διαδικασία διέπεται, μεταξύ άλλων, από την αρχή της μυστικότητας, συνεπώς, δεν είναι επιτρεπτή η, καθ' οιονδήποτε τρόπο, γνωστοποίηση στοιχείων του υλικού που συλλέγεται στο πλαίσιο αυτό [άρθρα 8 του π.δ/τος 120/2008 και 241 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.)]. Παράλληλα, καθίσταται γνωστό ότι η ανάγκη ταχείας περαίωσης των διοικητικών εξετάσεων επ' ουδενί λόγο θα πρέπει να αντιβαίνει στην πληρότητά τους, ενώ τονίζεται ότι ο νομικός μας πολιτισμός επιβάλλει τη μη υπονόμηση της αρχής της δίκαιης δίκης, τον σεβασμό των δικαιωμάτων των εγκαλούμενων, καθώς και την αναλογική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κ.Π.Δ. και της Ε.Σ.Δ.Α..

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**